

I LA HISTÒRIA CONTINUA: LA VIOLACIÓ DE LA LLENGUA

Maria Lluïsa Pazos (Barcelona)

La història de TVV ni és una història acabada ni, ara per ara, s'emmena cap a un final feliç. És clar que la consideració de «final feliç» dependrà de les afinitats i tendències de cadascú.

Fins aleshores, la història s'ha anat desenvolupant d'acord amb els criteris i consignes del «lightisme» «espanyolitzant» i, per tant, els desintegradors centralistes esperen que els pròxims capítols els ofereixin el mateix plaer de veure maltractada la llengua comuna de tots els catalans. El fet de convertir una llengua en mercaderia política, en objecte de brutes negociacions i de misteriosos pactes (pensem ara en el «pacte lingüístic» entre UV i el PP) vol dir que hi ha qui no s'està de convertir el nostre pensament d'homes lliures, la nostra identitat i la nostra cultura en un mercat de compra i venda, on el concepte i el mot esdevenen pobres esclaus a qui hom posa el preu d'un càrrec molt més important com més «catalanista» sigui el mot sacrificat, venut o esborrat.

Heus ací que estem acceptant —i massa gent àdhuc beneeix i no tan sols a València— l'esclavitud lingüística, disfressada de «negociació». Des de quan la llengua és matèria negociable? Des de quan els mots tenen preu o —si voleu— s'espanyolitzen a canvi de càrrecs o prestigi? Qui pagarà més per acceptar «entregar» en lloc de «lliurar»? A quant es deuen cotitzar els pronoms febles? A quin mitjà de comunicació s'adjudicarà la possibilitat d'ometre la negociació «a la manera espanyola» i quin preu n'haurà de pagar?

Ja som ben desgraciats, els catalans! No tan sols ens manca una oficialitat lingüística digna, sinó que també deixem que pobres éssers malaltissos com Amadeu Fabregat i els seus sequaços barcelonins (recordem que aitals actituds no són exclusivament «de València») es vantin de «violiar la llengua tant com calga» («El Temps», 25 de novembre 1991). Perquè és evident que les autoritats —i no solament de Madrid— s'encarreguen de col·locar molt bé aquells qui en països que gaudeixen de llengües «no negociables» serien bandejats com a delinqüents marginals o francitadors de per riure.

Tanmateix, la frase d'Amadeu Fabregat és la millor i la més clara definició d'intencions del «lightisme». Aquest moviment involucionista respon en realitat a una relació malaltissa amb la llengua, a una relació més aviat d'odi amb allò que ni s'accepta, ni s'entén, ni es respecta. (Recordem el morbós desig de «violiar la llengua»; recordem de passada el títol d'un llibre que és un bastió del «lightisme» al Principat : *Verinosa llengua*, i que responia al desig d'abatre qualsevol mot, institució o persona que s'identificava i ens identificava com a catalans ; recordem totes les manifestacions de lerroxisme lingüístic que, sovint des dels mitjans de comunicació, fan servir l'argument de l'arcaisme per tal de manifassejar l'odi que experimenten vers la llengua i autoexcusar-se de l'agressió i de la humiliació a què la sotmeten).

Heus ací, doncs, una actitud molt generalitzada arreu de Catalunya, fruit d'absurds complexos propis d'eterns adolescents a qui fa por la maduresa per tal com no es volen acarar a les responsabilitats lingüístiques que no es veuen capaços d'assumir, la qual cosa fa que maldin per destruir qualsevol autoritat que identifiquen amb la pròpia impotència.

Aquesta seria l'actitud bàsica del «lightisme» català. Com diu Amadeu Fabregat en el mateix número de «El Temps»: «Els experts i *las autoridades competentes*, tots plegats, han tancat la llengua en una

sagristia» (fixem-nos en la dèria del «lightisme» per identificar qualsevol autoritat amb «l'església», amb la repressió, i la llengua amb la religió) Continua dient: *«És una discussió que també existeix a Catalunya... Allí és una discussió normal i ací és motiu d'anatema... L'idioma s'ha de violar tant com calga, perquè està al servei de les persones i no les persones al servei de l'idioma.»*

D'antuvi, té raó en una cosa: la discussió existeix a Catalunya, podríem centralitzar-la, nogensmenys, a Barcelona; però caldria que ens expliqués què vol dir amb això de «discussió normal». Potser aquest «normal» ve a significar que la compra-venda lingüística barcelonina és ja una norma tan generalitzada que tots hem d'assumir que la «violació» s'ha institucionalitzat i ja no sorprèn, ja no és un anatema perquè en lloc de «violar la llengua» els mitjans de comunicació, amb el vist i plau de les jerarquies institucionals, en diuen «treballar amb la llengua». És una manera com una altra d'estalviar-se feina amagant els problemes i disfressant els delinqüents d'assessors lingüístics.

La gran incògnita pel que fa al Principat és: a qui beneficia políticament això? Qui se n'aprofita? Qui dirigeix l'alcauoteria lingüística i cobra els percentatges de cada violació, que ja ens presenten com a «acte funcional» i que aviat ens obligaran a anomenar «acte de servei amorós»? Per què unes institucions, teòricament nacionalistes, col·laboren en la prostitució d'una llengua que és l'eina fonamental del procés nacionalitzador?

Si més no, la qüestió a València és molt més simple i l'explicació molt més clara. Ni UV ni el PP no són partits nacionalistes. Fan malbé la llengua jugant-hi impunement perquè no és la seva llengua; entremig, un home de fira que ara s'ha tornat violador i que també pertany a un partit anticatalanista: el PSOE. Un home que per tal de continuar essent director general acomiada els lingüistes catalans dient que *«no són un*

problema meu. Jo no en fabrique», considera que el fet que TVV entrés per la freqüència que feia servir TV3 és: «*una idea molt brillant*», es defineix com «*La Isabel Prysler de 'El Temps'*», i pactarà amb el diable si és que, al diable, li pot interessar de pactar amb qui ni és res, ni té res més que un poder manllevat.

Les tristes conclusions d'aquesta història, ara per ara, són:

— Al Principat, el «lightisme» continua agredint la llengua amb impunitat absoluta. Pel que fa a la nocturnitat, afecta només aquells qui el patrocinen.

— A València, els quatre assessors lingüístics acomiadats per usar «mots catalanistes» continuen al carrer, perquè no són un problema d'Amadeu Fabregat, i al carrer encara són «menys problemàtics».

TVV emet cada dia més en castellà, perquè el seu director general ha de fer mèrits per a conservar el càrrec. Ja no es doblen pel·lícules al català, perquè «*cau l'audiència i no amortitza el doblatge*» i els únics programes en «català» són els de producció pròpia com «El show de Joan Monleon», el model de llengua del qual no arriba ni a «la qualitat» del model de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana.

D'altra banda, l'estratègia d'ocupar la freqüència de TV3 es repeteix. Quan funcionarà el repetidor de Retevisión al Montdúver, que servirà per a millorar la recepció dels canals estatals, els privats i la TVV, s'interferirà el senyal de TV3 al sud de València. Una nova casualitat?

Massa casualitats a l'entorn d'una llengua innocent. Tant de bo que puguem canviar el final previst per a aquesta història! Voldrà dir que som més lliures i no ens deixem violar el pensament.